

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

**Ψήφισμα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για τον θάνατο
του Καθηγητή Colin Renfrew**

Ιωάννινα, 27 Νοεμβρίου 2024

Η Πρόεδρος και οι διδάσκοντες του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων πληροφορηθήκαμε με βαθύτατη θλίψη τον θάνατο του Καθηγητή Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο του Cambridge Colin Renfrew, Lord Renfrew of Kaimsthorn, και εκφράζουμε ειλικρινή συλλυπητήρια στην οικογένειά του και την ομάδα των αγαπημένων του μαθητών και συνεργατών.

Ο Colin Renfrew (1937-2024) υπήρξε επιστήμονας και διανοούμενος διεθνούς εμβέλειας: αρχαιολόγος πεδίου, θεωρητικός της γλώσσας, βασικός πυλώνας στην έρευνα και τη διδασκαλία της Αιγαιακής Προϊστορίας, υπηρέτης των Κυκλάδων και 'αποκρυπτογράφος' των πολιτισμών τους. Και ταυτόχρονα, προσηνής σοφός, φιλόξενος οικοδεσπότης στο McDonald Institute for Archaeological Research, γενναιόδωρος με τους συνεργάτες του στην ανασκαφή και την επιστημονική δημοσίευση.

Πολυδιάστατος ερευνητής και πρωτοπόρος διανοητής, ο Colin Renfrew αποτέλεσε έναν από τους συνιδρυτές της σχολής της Νέας (ή «Διαδικαστικής») Αρχαιολογίας. Κατέθεσε στην κρίση της επιστημονικής κοινότητας έργα-σταθμούς για την αρχαιολογική σκέψη και έρευνα, όπως τη μονογραφία του *The Emergence of Civilisation*, η οποία όχι μόνο παρουσίασε μια ολιστική, διαδικαστική προσέγγιση της προϊστορίας, αλλά επίσης ανανέωσε τις θεωρητικές κατευθύνσεις στην προϊστορική έρευνα.

Ως ηγετική μορφή της βρετανικής ακαδημαϊκής κοινότητας, ανέπτυξε ένα πολυσχιδές έργο, τόσο γεωγραφικά όσο και θεματικά, ωστόσο η καριέρα του ακάματου Βρετανού καθηγητή συνδέθηκε στενά με την πολυετή του έρευνα στον ευρύτερο Αιγαιακό χώρο: από τη νεολιθική θέση του Σάλιαγκου κοντά στην Αντίπαρο, τις ανασκαφές των Σιταγρών στη Μακεδονία, τη Φυλακωπή της Μήλου, τη Μαρκιανή στην Αμοργό και, πιο πρόσφατα, τις σημαντικές ανασκαφές στην Κέρο, ο Colin Renfrew επέστρεφε συνεχώς -φύσει και έργω- στο Αιγαίο, θεραπεύοντας επιμελώς την Αιγαιακή Προϊστορία, από τα χρόνια της διδακτορικής του διατριβής μέχρι πολύ πρόσφατα.

Ήταν από τους πρώτους που υποστήριξαν τις αρχαιολογικές επιστήμες, τονίζοντας τη σημασία της αρχαιομετρίας και των ραδιοχρονολογήσεων στον έλεγχο των ερμηνευτικών μοντέλων, ενώ ταυτόχρονα υπήρξε ένας από τους θεμελιωτές του επιστημονικού πεδίου της γνωσιακής αρχαιολογίας. Η ευρύτητα της αρχαιολογικής του αντίληψης αντανάκλαται όχι μόνο στην πρωτογενή έρευνα πεδίου, αλλά και στη συνολική του εργογραφία: συνέδραμε καίριες απόψεις και καινοτόμες προσεγγίσεις στο πεδίο της αρχαιογενετικής, και συνδύασε με διαλεκτικό τρόπο μεθοδολογικά εργαλεία και θεωρητικές κατευθύνσεις από τα πεδία της γλωσσολογίας και των εξελικτικών επιστημών. Ταυτόχρονα, ο Colin Renfrew δεν έχασε ποτέ την επαφή του με τον δημόσιο χαρακτήρα της Αρχαιολογίας, αγωνιζόμενος ακούραστα για την εξάλειψη της αρχαιοκαπηλίας.

Το Τμήμα μας τιμά τη μνήμη του Colin Renfrew και για έναν επιπλέον λόγο, εξόχως σημαντικό. Συνεργάστηκε στενά με καθηγητές Προϊστορικής και Κλασικής Αρχαιολογίας, εκπαίδευσε δεκάδες φοιτητών μας στο ανασκαφικό πεδίο της Αμοργού και της Κέρου, οργάνωσε διεθνή συνέδρια με τη συμμετοχή πτυχιούχων και διδασκόντων μας, συνυπέγραψε δημοσιεύσεις και συντόνισε πλήθος δράσεων μαζί τους. Η σκέψη του, το κοφτερό μυαλό του και η λατρεία του για τις Κυκλάδες θα περνά αιωνίως μέσα από τα βιβλία του, που θα διδάσκονται για χρόνια οι φοιτητές μας.

Ελάχιστο αντίδωρο στη μνήμη του το παρόν ψήφισμα, το οποίο αναρτάται στις ιστοσελίδες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και του Τμήματος, και κοινοποιείται στον τύπο.